

Кудінов Вадим Анатолійович,

професор кафедри інформаційних технологій та кібербезпеки Національної академії внутрішніх справ, кандидат фізико-математичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ КОРУПЦІЙНІ АБО ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (далі – Реєстр) – це електронна база даних, яка містить відомості про осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, та про юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення. Реєстр ведеться з метою: 1) забезпечення єдиного обліку вищезазначених осіб та юридичних осіб; 2) забезпечення в установленому порядку проведення спеціальної перевірки відомостей стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком; 3) аналізу відомостей про осіб з метою визначення сфер державної політики та посад, пов'язаних з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, з найбільш корупційними ризиками, а також формування та реалізації державної антикорупційної політики; 4) аналізу відомостей про юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення [1].

Нормативно-правовими засадами функціонування Реєстру є Конституція України [2], закони України «Про запобігання корупції» [3], «Про інформацію», «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», «Про захист персональних даних», «Про державну таємницю», «Про електронний цифровий підпис», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», Кримінальний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, рішення Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) від 09 лютого 2018 р. № 166 «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення» [1] тощо.

Держатель та Адміністратор Реєстру – це Національне агентство. Реєстратором Реєстру є відділ з питань обробки повідомлень про корупцію Департаменту організації роботи із запобігання та виявлення корупції Національного агентства. Реєстр ведеться державною мовою.

Підставою для внесення Реєстратором відомостей про особу, яку притягнуто до відповідальності за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, є: 1) електронна копія рішення суду, яке набрало законної сили, з Єдиного державного реєстру

судових рішень; 2) засвідчена в установленому порядку паперова копія розпорядчого документа про накладення дисциплінарного стягнення разом з інформаційною карткою про накладення (зняття) дисциплінарного стягнення на (з) особу(и) [1].

Реєстратор вносить до Реєстру відомості протягом трьох робочих днів з дня надходження відповідних матеріалів [1, 3]. Відповідно до п. 6 розділу II Положення про Реєстр [1] до нього вносяться відомості про особу, які містять 17 інформаційних реквізитів. Відомості про осіб, які входять до особового складу органів, що провадять оперативно-розшукову або розвідувальну чи контррозвідувальну діяльність, належність яких до вказаних органів становить державну таємницю, та яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, вносяться до Реєстру у розділ з обмеженим доступом ([1], стаття 59 [3]).

Підставами для вилучення з Реєстру відомостей про особу є ухвала суду про скасування вироку, винесення виправдувального вироку, відновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження, скасування постанови про накладення адміністративного стягнення за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, розпорядчого документа або судового рішення про скасування розпорядчого документа про накладення дисциплінарного стягнення [3].

Підставою для внесення Реєстратором відомостей про юридичну особу є електронна копія рішення суду, яке набрало законної сили, з Єдиного державного реєстру судових рішень. Відповідно до п. 10 розділу II Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення» [1], до Реєстру вносяться відомості про юридичну особу, які містять 11 інформаційних реквізитів.

Підставою для вилучення з Реєстру відомостей про юридичну особу, до якої застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення, є ухвала суду про звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру за визначеними у статті 96-5 Кримінального кодексу України обставинами.

Відомості з Реєстру надаються у вигляді витягу з Реєстру та інформаційної довідки.

Витяг з Реєстру – це документ, який містить інформацію про внесення відомостей про особу до Реєстру або про відсутність відомостей про таку особу в Реєстрі. Національне агентство надає безоплатно витяг з Реєстру протягом семи робочих днів на підставі письмових запитів, визначених у п. 3 розділу III Положення про Реєстр [1]. Зміст витягу з Реєстру містить відомості з 10 інформаційних реквізитів, зазначених у п. 4 розділу III цього Положення. Пошук у Реєстрі здійснюється за одним або сукупністю параметрів, якими є прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків (за наявності), місце народження та число, місяць, рік народження. При цьому Реєстратор відмовляє у наданні витягу з

Реєстру в строки, встановлені для надання витягу, у разі відсутності у запитувача підстав для отримання запитуваної інформації або якщо у запиті про видачу витягу відсутні, неповністю, нечітко або нерозбірливо зазначені відомості. Не приймаються запити з підчищеннями або дописками, закресленими словами та іншими, не обумовленими в них виправленнями, заповнені олівцем, а також із пошкодженнями, які не дають змоги однозначно тлумачити їх зміст [1].

Інформаційна довідка з Реєстру – це документ, сформований будь-яким користувачем в онлайн-режимі, що містить інформацію про наявність або відсутність відомостей в Реєстрі стосовно нього та стосовно юридичної особи, до якої застосовано заходи кримінально-правового характеру за вчинення корупційного правопорушення. Довідка може бути сформована будь-яким зареєстрованим користувачем стосовно себе на основі персональних даних, вказаних у його електронному цифровому підписі. Зміст довідки, крім відомостей, за якими здійснювався пошук у Реєстрі, містить відомості з 4 інформаційних реквізитів, зазначених у п. 13 розділу III цього Положення.

Відкритою для безоплатного цілодобового доступу до відомостей з Реєстру через офіційний веб-сайт Національного агентства є така інформація: 1) про фізичну особу, яку притягнуто до відповідальності за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення (прізвище, ім'я, по батькові; місце роботи, посада на час вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення; склад корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення; вид покарання (стягнення); спосіб вчинення дисциплінарного корупційного проступку; вид дисциплінарного стягнення); 2) про юридичну особу, до якої застосовано заходи кримінально-правового характеру (найменування; юридична адреса, код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців; склад корупційного правопорушення, у зв'язку з вчиненням якого застосовано заходи кримінально-правового характеру; вид застосованих заходів кримінально-правового характеру). Національне агентство забезпечує оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті відомостей з Реєстру протягом трьох робочих днів після їх внесення до Реєстру ([1], стаття 59 [3]).

Національне агентство здійснює комплекс програмних, технологічних та організаційних заходів щодо захисту відомостей, що містяться у Реєстрі, від несанкціонованого доступу. Відповідальними за достовірність відомостей, що вносяться до Реєстру, є особи, які надали цю інформацію. Посадові особи Реєстратора є відповідальними за повноту та достовірність внесення інформації до Реєстру. Національне агентство є відповідальним за втрату інформації, допущену з його вини [1].

Таким чином, у роботі наведений комплексний аналіз особливостей функціонування Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення: Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 09 лют. 2018 р. № 166. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18>.

2. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жов. 2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.

Кузнєцов Михайло Валентинович,
начальник Департаменту оперативно-технічних
заходів Національної поліції України

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВИХ НОРМ ЩОДО ОБМЕЖЕННЯ ОКРЕМИХ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ДОКУМЕНТУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЗА АНАЛОГІСІЮ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

На даний час для досягнення належних результатів боротьби з корупцією потрібне поєднання низки превентивних заходів, роз'яснювальної, інформаційної роботи з оперативними та ефективними заходами щодо документування фактів кримінальних корупційних правопорушень.

З часу впровадження Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК України) та створення Національної поліції набутий досвід свідчить про важливість та вірність внесення до зазначеного нормативного акту такого нового інструменту в діяльності слідчих як негласні слідчі (розшукові) дії (далі – НСРД).[1]

Водночас поряд з напрацюванням практики проведення НСРД, таких як зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, аудіо, відеоконтроль особи, місця, обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи тощо відповідно до ухвал слідчих суддів, виникли і проблемні питання щодо можливості законодавчого спрощення дозвільної процедури, а саме у виняткових невідкладних випадках.

Тому постала потреба в опрацюванні зазначених питань у сфері законодавчого забезпечення, у тому числі шляхом вивчення Конституції і законодавства інших держав.

У Національній поліції України правовою основою проведення таких заходів є Конституція України, Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність», Кримінальний процесуальний кодекс України, Закон України «Про державний захист суду, працівників апарату суду і працівників правоохоронних органів» та інші.